

génszekvencián, könnyebbé téve a rendellenesség öröklődésének és kórképének követését.

Lebonyolításához egy saját fejlesztésű program lett alkalmazva, amely az adott gén bázisrendjét elemzi, és ez alapján állapítja meg, hogy mekkora eséllyel és hol keletkeznek nonsense mutációk, melyek következtében a fehérjeszintézis idő leáll, vagy el sem kezdődik, missense mutációk, amelyek a keletkező fehérje szerkezetét megváltoztatják, és mutációk, amelyek rejtettek maradnak.

Az eredmények a következők: a génnek 1.5026×10^{2730} pontmutációja van, amelyből 7.2409×10^{714} polimorf. A mutáció leggyakrabban adenint érint, legkisebb valószínűséggel pedig timint. Tripletek közül a legnagyobb valószínűség szerint kódoló triplet mutálódik, valamint nála jelentkezhethet a legtöbb szinonim mutáció. Legkevésbé valószínű a stop kodon mutációja, a legkevesebb szinonim mutációkkal pedig a triptofánt és a metionint kódoló tripletek rendelkeznek. Emellett összesen 210 nitrogén alapú bázis és 202 olyan triplet van, amelynél egy mutáció elég a nonsense mutáció kialakításához, ebből egy a stop kodon, egy a start kodon, a maradék 200 ilyen triplet pedig elszórtan található a szekvencián.

Gombkötő Bence (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Az öt alapvető jószághoz tartozó szókincs eredetének kérdései a mongol nyelvben

A mongolok, a többi eurázsiai steppezónában élő néphez hasonlóan évszázadokon át nagyállattartó életmódot folytattak. A mongol hagyományos kultúrában a legfontosabb jószágok a ló, teve, szarvasmarha, juh és a kecske, amelyeket az öt alapvető jószágnak is szoktak nevezni. A mongolok a jószágaikkal szoros kapcsolatot ápolnak, a kultúrájuk szerves részét képezik. A nomád állattartó népek között több hasonlóság figyelhető meg, nemcsak kulturális, de nyelvi szinten is. A háziasított állatok szókincsében az altaji (török, mongol, tunguz) nyelvek között számos egyezés található. Míg az altajisztikai kutatások elején a szókészletbeli egyezéseket a közös alapnyelv szavainak gondolták, mára bizonyítottan a mongol állattartás számos speciális szava török jövevényszó a legkorábbi török-mongol érintkezések idejéből. A téma további érdekessége, hogy sok esetben ugyanaz a terminus a törökből a magyarba is kölcsönöződött (pl. bika, borjú, ünő szavaink), így párhuzamosan megtalálhatóak ugyanazok a török jövevényszavak a magyarban és a mongolban is.

Az előadásom célja az öt alapvető jószág terminológiájának ismertetését követően a török jövevényszavak elemzése és a török-mongol nyelvi és kulturális érintkezések hátterére vonatkozó nézetek bemutatása. A vizsgálatom az Új Nemzeti Kiválóság Program keretein belül valósult meg.